

Τεχνικός Σύμβουλος για την Εξειδίκευση Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΓΓΒ – ΕΥΔΕ ΒΕΚ

Ενότητα εργασιών 2: Εξειδίκευση δράσεων κρατικών ενισχύσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027

Δράση 5: Εξωστρέφεια ελληνικής βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομεακών και πολυτομεακών)

REMACO
Management Consultants

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Συνοπτική Παρουσίαση της Δράσης 5α (3.1.3 ΓΓΒ)-(1.3.2 ΠΑΝ)	2
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ της Δράσης 5α (3.1.3 ΓΓΒ)-(1.3.2 ΠΑΝ)	3
Δράση 5α «Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω Συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομειακών και πολυτομειακών)»	3
ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	3
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ της Δράσης.....	3
Στόχος της Δράσης.....	4
Περιγραφή της Δράσης και Τεκμηρίωση της Σκοπιμότητας Υλοποίησης	4
Σύνδεση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»	7
Εφαρμοστικό και θεσμικό Πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης.....	7
Επιλέξιμοι Δικαιούχοι	8
Προϋποθέσεις και ειδικοί όροι συμμετοχής.....	8
Είδος και εύρος των ενισχυόμενων ενεργειών και δαπανών.....	9
Μέγιστος ενισχυόμενος προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων	14
Διάρκεια υλοποίησης των ενισχυόμενων έργων και επενδυτικών σχεδίων	14
Ποσοστά δημόσιας χρηματοδότησης	15
Βασικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων	15
Συμβολή στους Δείκτες του Προγράμματος	17
Χρονικός Προγραμματισμός της Δράσης	19
Προϋπολογισμός της Δράσης	19
Προϋποθέσεις και προαπαιτούμενα για την υλοποίηση της Δράσης	19
Διαδικασίες υλοποίησης των έργων και επενδυτικών σχεδίων	19
Παραρτήματα	20
Τεκμηρίωση της Δράσης	20
Σχέδιο Υποδείγματος Συμφωνητικού Συνεργασίας (ΣΣ)	25

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Συνοπτική Παρουσίαση της Δράσης 5α (3.1.3 ΓΓΒ)-(1.3.2 ΠΑΝ)

Το παρόν αποτελεί μέρος των εργασιών της 2^{ης} Ενότητας εργασιών του Έργου «Υπηρεσίες Συμβούλου για την Εξειδίκευση Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας», το οποίο εκπονείται από την REMACO A.E., με βάση την από 16 Ιουλίου 2021 σχετική σύμβαση που υπογράφηκε με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή ΕΥΔΕ – ΒΕΚ, Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Οι εργασίες της 2^{ης} Ενότητας εργασιών με τίτλο «Εξειδίκευση δράσεων κρατικών ενισχύσεων της ΓΓΒ στο πλαίσιο Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2021 – 2027» αφορούν την εξειδίκευση οκτώ (8) δράσεων κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2021 – 2027» (πλέον «Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»).

Το παρόν αφορά την εξειδίκευση της Δράσης Πλαίσιο 5 «Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω Συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομεακών και πολυτομεακών)», βάσει όσων έχουν συμφωνηθεί με την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία αφορά την προώθηση επενδυτικών σχεδίων για την στήριξη της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας των ΜμΕ της μεταποίησης και συναφών με αυτήν κλάδων εστιάζοντας τόσο στην απόκτηση/ενίσχυση των απαραίτητων δυνατοτήτων για τη δραστηριοποίησή τους σε αγορές-στόχους του εξωτερικού όσο και στην προώθηση συμμετοχής τους σε συνεργατικά σχήματα που θα διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.

Σκοπός της Δράσης είναι η βελτίωση των όρων για την διεθνή δραστηριοποίηση των ΜμΕ της ελληνικής μεταποίησης μέσω:

- της ενδυνάμωσης κρίσιμων χαρακτηριστικών τους για την δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό,
- της ενθάρρυνσης συνεργασιών ΜμΕ, με στόχο τη δημιουργία επιχειρηματικών σχημάτων που θα ευνοούν τη διάχυση της τεχνογνωσίας, την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας,
- της ενίσχυσης της προώθησης, προβολής και παρουσίας των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και των προϊόντων τους στις διεθνείς αγορές,

συμβάλλοντας με ενεργό τρόπο στην ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας.

Τα υποψήφια προς χρηματοδότηση επενδυτικά σχέδια μπορούν να περιλαμβάνουν τις εξής επιλέξιμες ενέργειες:

- αναβάθμιση / ενίσχυση των τελικών σταδίων παραγωγής (τυποποίηση, πιστοποίηση) των ΜμΕ,
- βελτίωση των επιχειρησιακών, οργανωτικών και λειτουργικών δομών των ΜμΕ ως προς τις απαιτήσεις δραστηριοποίησής τους στις αγορές του εξωτερικού,
- αναβάθμιση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των ΜμΕ,
- ενίσχυση της δικτύωσης και της διεθνούς παρουσίας των ΜμΕ.

Για την υλοποίηση των ενεργειών αυτών αξιοποιείται ένα πλέγμα **κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών**:

- Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΤΠΕ, λογισμικό και υπηρεσίες λογισμικού και τηλεπικοινωνιών
- Τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής, λειτουργικών διαδικασιών, διαχειριστικών συστημάτων και περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Προβολή, επικοινωνία και δραστηριοποίηση σε αγορές στόχους
- Δαπάνες Προς τρίτους / τεχνική, τεχνολογική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη
- Προσωπικό (πρόσληψη, εκπαίδευση)

Η δράση θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό **de minimis**.

Ο προϋπολογισμός της δράσης εκτιμάται σε **€81 εκ (ΔΔ)**, με ποσοστό ενίσχυσης 60% (ΣΚ € 135εκ).

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ της Δράσης 5α (3.1.3 ΓΤΒ)-(1.3.2 ΠΑΝ)

Δράση 5α «Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω Συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομεακών και πολυτομεακών)»

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω Συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομεακών και πολυτομεακών)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ της Δράσης

Στρατηγικές Κατευθύνσεις ΓΤΒ	Στρατηγική Κατεύθυνση ΓΤΒ	ΣΚ3 - Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων
	Κατηγορία Παρέμβασης / Ομάδα Δράσεων	3.1. Παραγωγικός Εκσυγχρονισμός και Ανάπτυξη της Επιχειρηματικής Καινοτομίας στη Βιομηχανία/ 3.1.3. Στήριξη νέων συνεργατικών προτύπων / clusters (τομεακά και πολυτομεακά)- Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – διεθνοποίηση μέσω Συνεργατικών σχημάτων
	Σκοπός	Επενδυτικά σχέδια για την στήριξη της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας των ΜμΕ της μεταποίησης και συναφών με αυτήν κλάδων εστιάζοντας τόσο στην απόκτηση/ενίσχυση των απαραίτητων δυνατοτήτων για τη δραστηριοποίησή τους σε αγορές-στόχους του εξωτερικού όσο και στην προώθηση συμμετοχής τους σε συνεργατικά σχήματα που θα διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.
Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027	Στόχος Πολιτικής	ΣΠ1: «Μία εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»
	Προτεραιότητα	1 – Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας
	Ειδικός Στόχος / Ταμείο	iii - Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων / ΕΤΠΑ
	Σχετιζόμενο Πεδίο Παρέμβασης	021: Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
	Κατηγορία Δράσεων	1.3.2 Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια
	Δείκτες Εκροών	RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) RCO02 – Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις RCO05 – Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται
	Δείκτες Αποτελέσματος	RCR01 – Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες RCR02 – Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)
Ενδεικτικός Π/Υ Δράσης	Μαx Π/Υ: €135 εκ. (εκτίμηση υποβολής 450 επενδυτικών σχεδίων μέγιστου Π/Υ €300 χιλ. το καθένα) Μαx Π/Υ (ΔΔ): €81 εκ. (μέσο ποσοστό ενίσχυσης: 60%) Μαx Π/Υ (Κ.Σ.): €63 εκ. (Κοινωνική Συνοδρομή: 77,75%)	

Στόχος της Δράσης

Κύρια επιδίωξη της Δράσης είναι να στηρίξει τη διεθνοποίηση και την εξωστρέφεια των ΜμΕ της μεταποίησης και συναφών με αυτήν κλάδων εστιάζοντας τόσο στην απόκτηση/ενίσχυση των απαραίτητων δυνατοτήτων για τη δραστηριοποίησή τους σε αγορές-στόχους του εξωτερικού όσο και στην προώθηση συμμετοχής τους σε συνεργατικά σχήματα που θα διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας. Στόχος της Δράσης είναι να ενισχύσει εκείνες τις παραγωγικές και επιχειρησιακές δυνατότητες των προαναφερόμενων ΜμΕ που συνδέονται με τις απαιτήσεις δραστηριοποίησης τους σε αγορές του εξωτερικού ή/και την ένταξή τους σε ολοκληρωμένα σχέδια εξαγωγικής δραστηριότητας προϊόντων και υπηρεσιών βάσει τομεακών και επενδυτικών προτεραιοτήτων της χώρας.

Η στήριξη των ελληνικών ΜμΕ προκειμένου να αναπτύξουν εξαγωγικό προσανατολισμό στη βάση στρατηγικού σχεδιασμού και όχι περιστασιακής ανάγκης αποτελεί σημαντική παράμετρο για την αντιμετώπιση ενός εκ των κύριων διαρθρωτικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας (εσωστρέφεια) και την μετάβαση της χώρας σε ένα νέο, βιώσιμο και ανθεκτικό παραγωγικό πρότυπο. Η Δράση επιδιώκει να συμβάλει με τρόπο ολιστικό προς αυτή την κατεύθυνση χωρίς να εξαντλείται σε ενέργειες προβολής των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές και προώθησης συμμετοχής τους σε συνεργατικά δίκτυα αλλά περιλαμβάνοντας, συνάμα, επενδυτικές δαπάνες που στοχεύουν στην ενίσχυση των οργανωτικών, λειτουργικών, τεχνολογικών και παραγωγικών (τελικό στάδιο παραγωγής) τους δομών και οι οποίες απαιτούνται για την υποστήριξη του εξωστρεφούς προσανατολισμού των ΜμΕ. Επομένως, σκοπός της Δράσης είναι η βελτίωση των όρων για την διεθνή δραστηριοποίηση των ΜμΕ της ελληνικής μεταποίησης μέσω:

- της ενδυνάμωσης κρίσιμων χαρακτηριστικών τους για την δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό,
- της ενθάρρυνσης συνεργασιών ΜμΕ μεταξύ τους ή / και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις, με στόχο τη δημιουργία επιχειρηματικών σχημάτων με κρίσιμη μάζα που θα ευνοούν τη διάχυση της τεχνογνωσίας, την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας,
- της ενίσχυσης της προώθησης, προβολής και παρουσίας των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και των προϊόντων τους στις διεθνείς αγορές,

συμβάλλοντας με ενεργό τρόπο στην ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας.

Περιγραφή της Δράσης και Τεκμηρίωση της Σκοπιμότητας Υλοποίησης

Όπως αναφέρεται στο «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία»¹, η αύξηση των εξαγωγών της ελληνικής οικονομίας αποτελεί έναν από τους επιμέρους στόχους που συνδέονται με την κεντρική στρατηγική προτεραιότητα για βελτίωση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης. Συγκεκριμένα, κατά την τρέχουσα δεκαετία θα επιδιωχθεί η σταδιακή αύξηση των εξαγωγών, και ειδικότερα των εξαγωγών προϊόντων, από τα επίπεδα (2019) του 40% και 22% του ΑΕΠ, αντίστοιχα, συγκλίνοντας προς τον μέσο όρο των άλλων μικρών ανοικτών οικονομιών της Ε.Ε. (66% και 48%, αντίστοιχα). Μέχρι το 2030 η αξία των ελληνικών εξαγωγών θα πρέπει να ανέρχεται στο ήμισυ του παραγόμενου ΑΕΠ της χώρας. Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει τη διαμόρφωση πολιτικών και δράσεων που θα στοχεύουν στο να υπερκεράσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται από δομικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Παρά την σημαντική ενίσχυση των εξαγωγών που καταγράφηκε την τριετία 2017-2019, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιπροσωπεύουν σταθερά χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο προσδιορίζεται σε μέσο

¹ Χ. Πισσαρίδης, Δ. Βαγιάνος, Ν. Βέττας, Κ. Μεγήρ, (11/2020). Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία. Τελική Έκθεση

όρο για τη δεκαετία 2011-2020 σε 32,6%, σημαντικά χαμηλότερα του Ενωσιακού (Ε.Ε.-27) μέσου όρου (46,6%).² Επιπλέον, ο εξαγωγικός τομέας της ελληνικής οικονομίας βασίζεται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στις υπηρεσίες σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. καθώς οι εξαγωγές των παραγόμενων προϊόντων παραμένουν πολύ χαμηλά ως ποσοστό του ΑΕΠ και πολύ μακριά από τον αντίστοιχο Ενωσιακό μ.ο., παρά την αυξητική τάση που έχουν εμφανίσει τα τελευταία χρόνια.³ Η εξέταση των ποιοτικών στοιχείων των εξαγωγών αγαθών γεννούν προβληματισμό για το βιώσιμο χαρακτήρα αυτής της αύξησης. Βάσει των στοιχείων της περιόδου 2016-2019:

- οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών επικεντρώνονται σε λίγες μεγάλες οικονομίες της Ε.Ε. και σε αρκετές γειτονικές χώρες χαμηλούς εισοδήματος ή χαμηλής δυναμικότητας,
- οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα καύσιμα και τα πετρελαιοειδή, καθώς χωρίς αυτά το αποτύπωμα των ελληνικών εξαγωγών μειώνεται σημαντικά,
- ο αριθμός επιχειρήσεων που εξάγουν αγαθά μειώνεται, αλλά όσες συνεχίζουν την εξωστρέφη τους δραστηριότητα εξάγουν περισσότερο. Οι εξαγωγές αγαθών της ελληνικής οικονομίας μπορεί να αυξάνονται σε αξία αλλά η εξαγωγική βάση της χώρας συρρικνώνεται με αποτέλεσμα οι ΜμΕ να έχουν ολόένα και λιγότερες ευκαιρίες ανάπτυξης, ενσωμάτωσης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και προοπτικές μεγέθυνσης τους.

Το υψηλό ποσοστό πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων μεταξύ των ΜμΕ στην Ελλάδα σε σχέση με την Ε.Ε.²⁷ δεν διαμορφώνει συνθήκες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος που θα επιτρέψουν την πρόσβαση και την βιώσιμη δραστηριοποίησή τους στις διεθνείς αγορές και αλυσίδες αξίας. Πολύ μεγάλο τμήμα αυτών των επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στο χώρο των μη διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών παρουσιάζοντας υστέρηση σε προϊόντα μεσαίας και υψηλής τεχνολογικής αξίας, καινοτομίας και διαφοροποίησης γεγονός που ανατροφοδοτεί την εσωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, οι λίγες εξαγωγικές επιχειρήσεις που συμβάλλουν στις αυξανόμενες -αλλά ακόμη σε περιορισμένο επίπεδο- ελληνικές εξαγωγές αγαθών είναι αποκομμένες από διεθνείς παραγωγικές αλυσίδες αξίας υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας χαρακτηρίζει όχι μόνο τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις αλλά και τις μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, καταδεικνύοντας τη μειωμένη πρόσβαση τους στις ξένες αγορές, η οποία σχετίζεται συχνά με την έλλειψη καινοτομίας, την υστέρηση σε παραγωγικότητα αλλά και την απουσία της σχετικής κουλτούρας, και παράλληλα το χαμηλό βαθμό συνεργασίας και συνεργιών τους με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί βασικό πλαίσιο χρηματοδότησης του εκσυγχρονισμού, της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της ενίσχυσης της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων για την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο περιλαμβάνοντας μεταξύ των κύριων επιλογών πολιτικής τις εξής σχετικές προτεραιότητες:

- ✓ ενίσχυση των ΜμΕ για την υλοποίηση στοχευμένων επιχειρηματικών σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών εγχώριας παραγωγής,
- ✓ βελτίωση της θέσης της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές μέσω ενθάρρυνσης συνεργασιών των ΜμΕ και ανάπτυξης επιχειρηματικών σχημάτων (Cluster) για την υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας και την αύξηση του μεγέθους των επιχειρηματικών σχημάτων της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης που δραστηριοποιούνται σε αγορές του εξωτερικού με στόχο τη διευκόλυνσή της πρόσβασής τους σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας,

Σε αυτό το πλαίσιο, η Δράση θα στηρίξει τη διεθνοποίηση και την εξωστρέφεια των ΜμΕ εστιάζοντας στην ενδυνάμωση/απόκτηση των κατάλληλων παραγωγικών δυνατοτήτων για τη δραστηριοποίησή τους σε αγορές-

² Eurostat, GDP and main components (output, expenditure and income) [NAMA_10_GDP]. Last Update 9/12/2021

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 26.2.2020, Έκθεση Χώρας – Ελλάδα 2020 [SWD(2020) 507 final]

στόχους του εξωτερικού και στην προώθηση συμμετοχής τους σε συνεργατικά σχήματα. Η Δράση απευθύνεται σε νέες ή / και υφιστάμενες επιχειρήσεις του τομέα της βιομηχανίας και μεταποίησης καθώς και σχετιζόμενων με αυτούς τους τομείς κλάδους, που θα έχουν ως στόχο την δραστηριοποίησή τους σε ξένες αγορές και την προώθηση των Β2Β συνεργασιών. Έτσι, μέσω της Δράσης θα προωθηθεί:

- η στήριξη μεμονωμένων ΜμΕ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στους τομείς βιομηχανίας και μεταποίησης, για την προώθηση επενδυτικών τους σχεδίων που στοχεύουν στην ανάπτυξη ή / και περαιτέρω ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους,
- η στήριξη ολοκληρωμένων σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που δημιουργούν παράλληλα νέες θέσεις εργασίας,

επιδιώκοντας την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση των όρων δραστηριοποίησης των ΜμΕ σε ξένες αγορές, τη μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης και τη διασύνδεση με τις διεθνείς αγορές.

Στο πλαίσιο της Δράσης **θα υποστηριχθούν επενδυτικά σχέδια που θα έχουν ως αντικείμενο:**

- τη βελτίωση των τελικών σταδίων παραγωγής (π.χ. τυποποίηση, πιστοποίηση), καθώς και των λειτουργικών, επιχειρησιακών και τεχνολογικών χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων των επιχειρήσεων ως προς τις απαιτήσεις δραστηριοποίησής τους στο εξωτερικό,
- την προώθηση συμπράξεων και συνεργειών μεταξύ εταιρειών με διεθνή προσανατολισμό σε κλάδους επενδυτικής και τομεακής προτεραιότητας της χώρας,
- τη δικτύωση/προβολή/επικοινωνία σε αγορές-στόχους και τη συμμετοχή σε διεθνή Φόρουμ / Εκθέσεις,
- τη λήψη υποστηρικτικών /συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της εξωστρεφούς δραστηριότητας των ΜμΕ.

Το αντικείμενο της Δράσης συνάδει με ενωσιακές και εθνικές προτεραιότητες για τη Βιομηχανία καθώς:

- ✓ κινητοποιεί ιδιωτικές επενδύσεις για την αναβάθμιση των δυνατοτήτων των ΜμΕ της Βιομηχανίας σε σχέση με την εξωστρέφη τους στόχευση,
- ✓ ενθαρρύνει την ανάπτυξη συνεργατικών επιχειρηματικών σχημάτων και τη μεταφορά τεχνογνωσίας προς τις ΜμΕ, βελτιώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους όρους συμμετοχής των επιχειρήσεων της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης στις διεθνείς αλυσίδες αξίας,
- ✓ στηρίζει την συμμόρφωση προϊόντων και υπηρεσιών με πρότυπα ποιότητας, ασφάλειας, παραγωγικών και λειτουργικών διαδικασιών, περιβαλλοντικών προτύπων κ.α. ενισχύοντας την ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα, τη διεθνή αναγνωρισιμότητα και, εν τέλει, την προστιθέμενη αξία τους απέναντι στον διεθνή ανταγωνισμό,

υπηρετώντας τις βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις της νέας βιομηχανικής στρατηγικής της Ε.Ε.⁴ και κύριες εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις της ελληνικής βιομηχανίας όπως η ενίσχυση της προσαρμοστικότητας και του μετασχηματισμού των Επιχειρήσεων (Στρατηγική Κατεύθυνση 3)⁵.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μία νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη. COM(2020) 102 final (10.03.2020). Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επικαιροποίηση της Νέας Βιομηχανικής Στρατηγικής 2020: Χτίζοντας μία ισχυρότερη Κοινή Αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης. COM(2021) 350 final. (5.5.2021)

⁵ Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, Φεβρουάριος 2021. Κείμενο θέσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για το Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ 2021-2027.

Σύνδεση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Η Δράση συνδέεται με τον **Ειδικό Στόχο 1.iii «Ενίσχυση της αιχμώρους ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων»**, μέσω του οποίου επιδιώκεται η αντιμετώπιση βασικών θεμάτων που εμποδίζουν την παραγωγικότητα και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, αφενός προωθώντας νέα επιχειρηματικά και οργανωτικά πρότυπα και συνεργασίες που δημιουργούν κρίσιμα μεγέθη και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, και αφετέρου αναπτύσσοντας μηχανισμούς που συντονίζουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές.

Ειδικότερα, η Δράση συνδέεται με την Προτεραιότητα 1.3.2. «Συνεργατικά σχήματα – Εξωστρέφεια», μέσω της οποίας θα επιδιωχθεί η ανάδειξη επιχειρηματικών σχημάτων κρίσιμου μεγέθους καθώς αυτό αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα των προοπτικών και της βιωσιμότητας της εξωστρεφούς δραστηριότητας των επιχειρήσεων, του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος τους στις ξένες αγορές και της πρόσβασής τους στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Η συγκεκριμένη Προτεραιότητα δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε συνεργασίες που παρουσιάζουν ολοκληρωμένα σχέδια εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και παράλληλα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας με στόχο τη διευκόλυνση πρόσβασης σε διεθνείς αγορές και παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Παράλληλα, επιδιώκεται η προώθηση σχημάτων συνεργασιών ανάμεσα σε νεοφυείς και καθιερωμένες επιχειρήσεις, που εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιούν τις νέες απαιτήσεις της αγοράς και να σχεδιάζουν νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, και ότι η συνεργασία μπορεί να διαχειριστεί την κλιμάκωση των απαιτούμενων εργασιών για μαζική παραγωγή και διάθεση των προϊόντων και υπηρεσιών.

Εφαρμοστικό και θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης

- ▶ Η δράση θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τον **Κανονισμό ΕΕ 1407/2013 (De minimis) της Επιτροπής**. Για κάθε διακριτό επενδυτικό σχέδιο της Δράσης, οι επιλέξιμες δαπάνες αναφέρονται σε πάγια και άυλα στοιχεία της επένδυσης καθώς και σε παροχή συμβουλευτικών και άλλων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων, οι οποίες εξυπηρετούν αποκλειστικά τις επιλέξιμες ενέργειες της Δράσης.
- ▶ Για την υλοποίηση - διαχείριση της δράσης εφαρμογή έχει ο **Νόμος ΕΣΠΑ 2021-2027**, Ν4914//ΦΕΚ Α61 - 21.3.2022 “Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις”
- ▶ Στην παρούσα φάση, **όσον αφορά στο Κανονιστικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027** που θα ληφθεί υπόψη για την κατάρτιση και την εξειδίκευση των προγραμμάτων, έχουν εκδοθεί οι Κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων και ο Κανονισμός Κοινών Διατάξεων, ως εξής:
  - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1060 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων
  - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1058 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής
  - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1057 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 περί ίδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Η Δράση απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε νέες και υφιστάμενες ΜμΕ της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης καθώς και σε επιχειρήσεις συναφών και σχετικών δραστηριοτήτων -όπως εκείνες της εφοδιαστικής αλυσίδας- οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη ή ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Ειδικότερα, ως επιλέξιμοι δικαιούχοι της Δράσης προσδιορίζονται μεμονωμένες **Νέες / Υφιστάμενες ΜμΕ**, και συγκεκριμένα πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, οι οποίες:

- κατά το έτος υποβολής της επενδυτικής πρότασης έχουν κλείσει δύο διαχειριστικές χρήσεις (Νέες), ή
- κατά το έτος υποβολής της επενδυτικής πρότασης έχουν κλείσει από τρεις διαχειριστικές χρήσεις και πάνω (Υφιστάμενες).

Επιπλέον, στο πλαίσιο της Δράσης επιλέξιμες είναι και Ομάδες Συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά, οι οποίες πρόσθετα των διακριτών τους επενδυτικών σχεδίων υποβάλλουν και **σύμφωνο συνεργασίας (ΜοU) κοινών ενεργειών** το οποίο εξυπηρετεί τους σκοπούς της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι, **κάθε επιχείρηση έχει δικαίωμα να υποβάλει μία μόνο πρόταση** είτε ως μεμονωμένα είτε ως εταίρος σε ομαδικό σχήμα.

Τα υποβαλλόμενα Επενδυτικά Σχέδια θα πρέπει να έχουν στο επίκεντρο τις δραστηριότητες της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης (κατά NACE Κλάδοι Β, Γ, Δ, Ε) και να αφορούν έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς της ΕΣΕΕ.

1. Αγροδιατροφική Αλυσίδα
2. Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
3. Ψηφιακές Τεχνολογίες
4. Αειφόρος Ενέργεια
5. Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
6. Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
7. Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
8. Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Προϋποθέσεις και ειδικοί όροι συμμετοχής

Η παρούσα ενότητα θα περιλαμβάνει αναφορά στις βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των επιχειρήσεων που πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους για την έγκριση ενός επενδυτικού σχεδίου, όπως:

- να δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια.
- να έχουν την ιδιότητα της Μικρής ή Μεσαίας Επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ
- να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας την κατάλληλη, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, άδεια λειτουργίας «Γνωστοποίηση» / «έγκριση»κ.ο.κ.

Στην περίπτωση ΣΣ οι προϋποθέσεις πρέπει να καλύπτονται από όλα τα μέλη, ενώ είναι απαραίτητη επί ποινή αποκλεισμού η υποβολή Σχεδίου Συμφωνητικού Συνεργασίας. Σχετικό Υπόδειγμα επισυνάπτεται στο Παράρτημα.

Είδος και εύρος των ενισχυόμενων ενεργειών και δαπανών

ΕΙΔΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΜΟΡΦΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ:

Σύμφωνα με το κείμενο του Προγράμματος, οι δράσεις θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ & ιδίως στα άρθρα 53 – 57, καθώς και στο άρθρο 25 (Κοινή στήριξη από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το Τ.Σ και το ΤΔΜ).

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Στο **Άρθρο 5 Πεδίο εφαρμογής της στήριξης του ΕΤΠΑ** του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) **2021/1058** ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, **παράγραφος 1** περιλαμβάνονται **οι κατηγορίες επενδύσεων που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ.**

Με βάση τα παραπάνω, τα υποψήφια προς χρηματοδότηση επενδυτικά σχέδια μπορούν να περιλαμβάνουν τις κάτωθι επιλέξιμες ενέργειες:

- την αναβάθμιση / ενίσχυση των τελικών σταδίων παραγωγής (τυποποίηση, πιστοποίηση) των ΜμΕ,
- τη βελτίωση των επιχειρησιακών, οργανωτικών και λειτουργικών δομών των ΜμΕ ως προς τις απαιτήσεις δραστηριοποίησής τους στις αγορές του εξωτερικού,
- την αναβάθμιση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των ΜμΕ,
- την ενίσχυση της προβολής και της διεθνούς παρουσίας των ΜμΕ.

Για την υλοποίηση των ενεργειών αυτών αξιοποιείται ένα πλέγμα **κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών:**

- Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΤΠΕ, λογισμικό και υπηρεσίες λογισμικού και τηλεπικοινωνιών
- Τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής, λειτουργικών διαδικασιών, διαχειριστικών συστημάτων και συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Προβολή, επικοινωνία και δραστηριοποίηση σε αγορές στόχους
- Δαπάνες Προς τρίτους / τεχνική, τεχνολογική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη
- Προσωπικό (πρόσληψη, εκπαίδευση⁶)

Στον Πίνακα 1 που ακολουθεί αντιστοιχίζονται συνδυαστικά οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών με τις ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών.

Περαιτέρω, στον Πίνακα 2 που έπεται, αναλύονται οι επιλέξιμες δαπάνες, με τα αντίστοιχα όρια ανά έργο και τα ποσοστά ενίσχυσης.

⁶ Να σημειωθεί ότι ενέργειες ανάπτυξης δεξιοτήτων είναι δυνατόν να υποστηριχθούν και στα πλαίσια των εξειδικευμένων δράσεων – πλαίσιο για τις δεξιότητες που σχεδιάζει η ΓΓΒ, ωστόσο η παρούσα δίνει έμφαση σε θέματα εξωστρεφούς δραστηριότητας.

Πίνακας 1 (για εσωτερική χρήση): Ενέργειες και κατηγορίες Δαπάνης της Δράσης - Ενδεικτικές συσχετίσεις και συνδυασμοί

Κατηγορίες Δαπάνης	Ενέργειες	Αναβάθμιση / ενίσχυση των τελικών σταδίων παραγωγής (τυποποίηση, πιστοποίηση) των ΜμΕ	Βελτίωση των επιχειρησιακών, οργανωτικών και λειτουργικών δομών των ΜμΕ ως προς τις απαιτήσεις δραστηριοποίησής τους στις αγορές του εξωτερικού	Αναβάθμιση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των ΜμΕ	Ενίσχυση της δικτύωσης και της διεθνούς παρουσίας των ΜμΕ
1 - Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός τελικού σταδίου παραγωγής	X	X			
2 - Δαπάνες εξοπλισμού ΤΠΕ, λογισμικών και υπηρεσιών λογισμικού και τηλεπικοινωνιών	X	X		X	X
3 - Δαπάνες τυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής, λειτουργικών διαδικασιών, διαχειριστικών συστημάτων και συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης	X	X			X
4 - Δαπάνες προβολής, επικοινωνίας και δραστηριοποίησης σε αγορές στόχους					X
5 - Δαπάνες προς τρίτους / τεχνική, τεχνολογική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη	X	X		X	X
6 - Δαπάνες προσωπικού (πρόσληψης νέου προσωπικού ή/και εξειδικευμένων στελεχών υψηλών προσόντων και εκπαίδευσης προσωπικού)	X	X		X	X

Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιλέξιμες δαπάνες, με τα αντίστοιχα όρια ανά έργο και τα ποσοστά ενίσχυσης αναλύονται στον Πίνακα 2 που ακολουθεί:

A/A	Κατηγορία Δαπάνης	Ένταση Ενίσχυσης ΜΜΕ (έως)	Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό στον Π/Υ De minimis	Μέγιστο ποσό δαπάνης στον Π/Υ
1	Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός τελικού σταδίου παραγωγής	60%	35%	
2	Δαπάνες εξοπλισμού ΤΠΕ, λογισμικών και υπηρεσιών λογισμικού και τηλεπικοινωνιών	60%	20%	
3	Δαπάνες τυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής, λειτουργικών διαδικασιών, διαχειριστικών συστημάτων και συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (περιλαμβάνεται και η σύνταξη εγχειριδίων και συστημάτων ποιότητας)	60%	40%	
4	Δαπάνες προβολής, επικοινωνίας και δραστηριοποίησης σε αγορές στόχους	60%	60% (υποχρεωτική δαπάνη)	
5	Δαπάνες προς τρίτους / τεχνική, τεχνολογική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη Μελέτες, έρευνες αγοράς, και συναφείς επιστημονικές εργασίες Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, οργάνωσης, παρακολούθησης και διαχείρισης/ διοίκησης του επιχειρηματικού σχεδίου	60%	20% 15% 5%	Μέχρι €30.000 Μέχρι €5.000
6	Δαπάνες προσωπικού			
6α	Πρόσληψης νέου προσωπικού ή/και εξειδικευμένων στελεχών υψηλών προσόντων	60%	15%	(€15.000 / ΕΜΕ: μέχρι 2 ΕΜΕ - €30.000)
6β	Εκπαίδευσης προσωπικού	60%	5%	

Επί ποινή αποκλεισμού θα πρέπει : α) να τηρείται η εξής σχέση στις επιλέξιμες Δαπάνες: (1) + (2) + (3) + (4) ≥ 65% Π/Υ και β) (4) > 5%

Σημείωση: Στην περίπτωση ΣΣ τα όρια π/υ πρέπει να τηρούνται για κάθε ένα από τα επιμέρους σχέδια των μελών

Ειδικότερα, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών αναλύονται ως ακολούθως:

1. Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός τελικού σταδίου παραγωγής

Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός ο οποίος είναι αναγκαίος για την ενίσχυση των τελικών σταδίων παραγωγής και την διεθνοποίησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Πακετοποίησης
- ✓ Συσκευασίας
- ✓ Ετικετοποίησης και σήμανσης,
- ✓ Άλλα μηχανήματα και εξοπλισμός σχετιζόμενα με το τελευταίο στάδιο της παραγωγής / διάθεσης προϊόντων ή της αυτοματοποίησής της
- ✓ Εξοπλισμός και συστήματα για τον ποιοτικό έλεγχο ή / και την πιστοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας και των προϊόντων

2. Δαπάνες ΤΠΕ, λογισμικών και υπηρεσιών λογισμικού και τηλεπικοινωνιών

Η κατηγορία δαπανών αφορά την προμήθεια υλισμικού και λογισμικού ΤΠΕ καθώς και συναφών υπηρεσιών, στην κατεύθυνση εξυπηρέτησης των στόχων του σχεδίου, όπως ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι:

Α) Υλισμικό:

- ✓ Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, servers, περιφερειακά
- ✓ Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών, τηλεδιασκέψεων, ψηφιακής εικόνας
- ✓ Αυτοματοποιημένα και ψηφιακά τηλεφωνικά κέντρα
- ✓ Δημιουργίας δικτύων - δικτυακός εξοπλισμός
- ✓ Πολυμέσα,
- ✓ Έξυπνες συσκευές εξοικονόμησης/διαχείρισης ενέργειας και άλλων φυσικών πόρων

Β) Λογισμικό:

- ✓ Λογισμικό αυτοματοποίησης παραγωγής, ελέγχου παραγωγής και ποιοτικού ελέγχου
- ✓ Λογισμικό σχεδιασμού και τυποποίησης παραγωγής και προϊόντων
- ✓ Λογισμικού βασικών και εξειδικευμένων εφαρμογών γραφείου και εσωτερικής οργάνωσης (INTRANET, διαχείρισης προσωπικού, υποστήριξης πελατειακών σχέσεων (CRM), παρακολούθησης λειτουργιών της επιχείρησης, διαχείρισης εγγράφων και υποστήριξης διαδικασιών, cloud computing κ.α.)
- ✓ Λογισμικό διαδικτυακής προβολής και ενίσχυσης ψηφιακής παρουσίας καθώς και αξιοποίησης εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης
- ✓ Λογισμικού ηλεκτρονικού επιχειρείν και εμπορίου (e-commerce), ηλεκτρονικής διάθεσης προϊόντων, ηλεκτρονικών πληρωμών και ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (e-shop, e-payment, e-invoice)
- ✓ Πληροφοριακά συστήματα Επιχειρηματικής Ευφυΐας (Business Intelligence)
- ✓ Λογισμικό / συνδρομές Βάσεων δεδομένων
- ✓ Λογισμικό κυβερνοασφάλειας
- ✓ Εφαρμογές εξοικονόμησης/διαχείρισης ενέργειας και άλλων φυσικών πόρων
- ✓ Αναβαθμίσεις / συντηρήσεις τεχνολογικών και λοιπών συστημάτων

3. Δαπάνες σχεδιασμού, ανάπτυξης, εφαρμογής πιστοποίησης και τυποποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, μεθόδων παραγωγής, λειτουργικών διαδικασιών, διαχειριστικών συστημάτων και περιβαλλοντικής διαχείρισης

Αυτή η κατηγορία δαπανών καλύπτει ενέργειες όπως:

- ✓ Σχεδιασμός ετικέτας / συσκευασίας, Τυποποίηση τελικών προϊόντων και υπηρεσιών,
- ✓ Δοκιμές / Επαληθεύσεις / Πιστοποίηση τελικών προϊόντων και υπηρεσιών σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα ή/και σύμφωνα με απαιτήσεις συγκεκριμένων αγορών
- ✓ Σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας, τυποποίησης και εν γένει συμμόρφωσης σε κανονιστικές προδιαγραφές εφόσον καταλήγουν σε πιστοποίηση / διαπίστευση
- ✓ Πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων και λειτουργικών / παραγωγικών διαδικασιών - συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης, της περιβαλλοντικής προστασίας και της προώθησης κυκλικής οικονομίας - σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα

4. Δαπάνες προβολής, επικοινωνίας και δραστηριοποίησης σε αγορές στόχους / Συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να αφορούν ενδεικτικά:

- ✓ Δαπάνες επιχειρηματικών αποστολών (π.χ. μέσω Enterprise Greece, κλαδικών ενώσεων, επιμελητηρίων κλπ)
- ✓ Έξοδα συμμετοχής σε Διεθνείς εκθέσεις και φόρουμ υπό την προϋπόθεση ότι αυτές εξυπηρετούν τη διείδυση σε νέες αγορές⁷
- ✓ Ενοικίαση και διαμόρφωση των περιπτέρων, την εγγραφή στους καταλόγους της έκθεσης και το κόστος για την μεταφορά και την ασφάλιση των εκθεμάτων.
- ✓ Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου ξενόγλωσσου πληροφοριακού υλικού.
- ✓ Δαπάνες προβολής και διαφημιστικών καταχωρήσεων σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή.
- ✓ Δημιουργίας – κατασκευής διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας) για πρώτη φορά.

5. Δαπάνες προς τρίτους / τεχνική, τεχνολογική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη

Η συγκεκριμένη κατηγορία δαπανών αφορά ενδεικτικά τις εξής ενέργειες:

- ✓ Υποστήριξη, οργάνωση, παρακολούθηση και διαχείριση / διοίκηση του επενδυτικού σχεδίου
- ✓ Εκπόνηση μελετών και ερευνών σχετικά με το αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου
- ✓ Σύνταξη στρατηγικού / επιχειρησιακού σχεδίου αναδιάρθρωσης της επιχείρησης ή/και κάλυψης νέων αγορών της επιχείρησης
- ✓ Ανάπτυξη εξαγωγικών σχεδίων μάρκετινγκ και ανάλυσης αγορών
- ✓ Άλλες εξειδικευμένες μελέτες (π.χ. μελέτες δημιουργίας εταιρικής ταυτότητας και branding, διάγνωσης αναγκών σε δεξιότητες εξωστρέφειας, περιβαλλοντικής διαχείρισης, εκτίμησης κινδύνου κ.α.)

---

⁷ Σε περίπτωση συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις, απαιτείται υποχρεωτικά η υλοποίησης δαπανών που αφορούν σε ενοικίαση ή/και διαμόρφωση περιπτέρου

6. Δαπάνες προσωπικού

6α. Πρόσληψη νέου προσωπικού ή/και εξειδικευμένων στελεχών υψηλών προσόντων)

Οι επιλέξιμες δαπάνες καλύπτουν δαπάνες μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών στελεχών υψηλών προσόντων και εξειδίκευσης, τα οποία θα απασχολούνται στους εξής ενδεικτικούς τομείς:

- ✓ Μεταφορά τεχνογνωσίας
- ✓ Διασφάλιση ποιότητας και συμμόρφωσης προδιαγραφών τυποποίησης προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών
- ✓ Άλλοι τομείς απαραίτητοι για την υλοποίηση της επένδυσης με σχετική τεκμηρίωση του επενδυτή

6β. Εκπαίδευσης προσωπικού

Οι επιλέξιμες δαπάνες καλύπτουν δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού σε εξειδικευμένα αντικείμενα που σχετίζονται με την δραστηριοποίηση της ΜμΕ στο εξωτερικό, όπως:

- ✓ Διαδικασία εξαγωγών και ειδικά θέματα διεθνούς εμπορίου (π.χ. συμμετοχής σε ξένους διαγωνισμούς)
- ✓ Όροι Εμπορίου (INCOTERMS)
- ✓ Όροι πληρωμής, πιστοληπτικός έλεγχος
- ✓ Δίκτυα διανομής
- ✓ Ειδικά τελωνειακά, φορολογικά και νομικά θέματα
- ✓ Ηλεκτρονικό εμπόριο
- ✓ Συσκευασία και labelling προϊόντων
- ✓ Τιμολογιακή πολιτική
- ✓ Εξαγωγικό μάρκετινγκ και έρευνα αγοράς
- ✓ Διεθνείς πωλήσεις
- ✓ Συμμετοχή σε διεθνείς εμπορικές εκθέσεις και αποστολές
- ✓ Διαπολιτισμική επικοινωνία και εξυπηρέτηση διεθνών πελατών
- ✓ Εμπορική ορολογία / αλληλογραφία ξένης γλώσσας
- ✓ Διεθνής εφοδιαστική αλυσίδα

Μέγιστος ενισχυόμενος προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων

Ο ελάχιστος και μέγιστος προϋπολογισμός του κάθε μεμονωμένου επενδυτικού σχεδίου μπορεί να κυμαίνεται από €50.000 έως €300.000, ενώ επισημαίνεται ότι λόγω της εφαρμογής του Κανονισμού ΕΕ 1407/2013 (de Minimis) η Δημόσια Δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €200.000.

Στην περίπτωση ΣΣ τα όρια π/υ πρέπει να τηρούνται για κάθε ένα από τα επιμέρους σχέδια των μελών.

Διάρκεια υλοποίησης των ενισχυόμενων έργων και επενδυτικών σχεδίων

Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων δεν θα υπερβαίνει τους **30 μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης/Χρηματοδότησης των έργων.

Έργο τουλάχιστον ίσο με το **50%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί στους **πρώτους δεκαοκτώ (18) μήνες**.

Ποσοστά δημόσιας χρηματοδότησης

Το ποσοστό ενίσχυσης δύναται να ανέλθει έως και 60% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον αιτιολογείται από την στρατηγική και το πλέγμα επιλέξιμων δαπανών του σχεδίου.

Βασικά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων

Η αξιολόγηση βασίζεται σε 3 Ομάδες κριτηρίων.

Βάσει των κριτηρίων της **Ομάδας Α'** θα εξετάζεται η πληρότητα των τυπικών προϋποθέσεων (**on/off**) που **αφορούν τα τυπικά δικαιολογητικά ένταξης**. Αυτές μπορεί να μην περιορίζονται μόνο σε τυπικές προϋποθέσεις που πηγάζουν από το θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο αλλά να περιλαμβάνουν και τυχόν **πρόσθετα κριτήρια** που επιθυμούμε να προσδιοριστούν προκειμένου να διασφαλιστεί ο στρατηγικός χαρακτήρας της παρέμβασης (π.χ. να τηρείται η εξής σχέση στις επιλέξιμες Δαπάνες: (1) + (2) + (3) + (4) ≥ 65% Π/Υ (σελ. 11).

Στο πλαίσιο των κριτηρίων της **Ομάδας Β'** θα ελέγχεται η **αξιοπιστία και η ικανότητα των υποψηφίων επενδυτών**, εξετάζοντας αντικειμενικές παραμέτρους όπως ενδεικτικά αναφέρονται οικονομικά στοιχεία, επίπεδο οργάνωσης και στελέχωσης της επιχείρησης καθώς και το επίπεδο εξωστρεφούς δραστηριοποίησής τους κ.α.

Τέλος, στο πλαίσιο της εξέτασης των κριτηρίων της η **Ομάδα Γ'**, θα αξιολογείται η **ποιότητα, πληρότητα και ωριμότητα των υποβληθέντων επενδυτικών σχεδίων**, εξετάζοντας κριτήρια όπως ενδεικτικά αναφέρονται η περιγραφή, η σαφήνεια, η συνάφεια και η συνεκτικότητα του επενδυτικού σχεδίου, η ρεαλιστικότητα εφαρμογής και η βιωσιμότητά του, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του καθώς και ο βαθμός ωριμότητάς του.

Η τελική βαθμολογία του Επενδυτικού Σχεδίου προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων Ομάδων. Η **μέγιστη τελική βαθμολογία** μίας πρότασης με τη χρήση των ανωτέρω κριτηρίων είναι **το 100**, με την **Ομάδα Β'** να έχει **συντελεστή βαρύτητας 40%** και την **Ομάδα Γ'** **60%**, αντίστοιχα. Ωστόσο, προβλέπεται **πριμοδότηση κατά 10 βαθμούς σε περίπτωση συνεργατικού σχήματος**.

Έτσι, με την αξιοποίηση της πριμοδότησης η μέγιστη βαθμολογία των επενδυτικών σχεδίων **ανέρχεται 110 βαθμούς**. Σε κάθε περίπτωση, για να είναι μια πρόταση επιλέξιμη θα πρέπει να συγκεντρώνει τουλάχιστον 50 βαθμούς της άριστης βαθμολογίας (μη συμπεριλαμβανομένων των μονάδων πριμοδότησης, όπου υπάρχουν).

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση ΣΣ τα μέλη βαθμολογούνται διακριτά και η βαθμολογία του συνολικού σχεδίου προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας κάθε μέλους επί το % συμμετοχής του στο ΣΣ.

Στον παρακάτω Πίνακα συνοψίζονται **ενδεικτικά κριτήρια αξιολόγησης**

Κριτήρια Αξιολόγησης των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων της Δράσης

Νέες και Υφιστάμενες Επιχειρήσεις (από 2 διαχειριστικές χρήσεις και πάνω)	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Κατάσταση επιχείρησης (Ομάδα Β)<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικά στοιχεία της καλύτερης τριετίας (διετίας για νέες) κατά τα τελευταία 5 έτη λειτουργίας<ul style="list-style-type: none"> ➢ Εξέλιξη απασχόλησης ➢ Μέση μεταβολή Κύκλου Εργασιών, ➢ Ποσοστό κερδών προ φόρων και αποσβέσεων ➢ Διάρθρωση Κεφαλαίων • Επίπεδο οργάνωσης και στελέχωσης της επιχείρησης • Εμπειρία και τεχνογνωσία της επιχείρησης στο αντικείμενο δραστηριοποίησής της • Υφιστάμενη διεθνής παρουσία • Άλλα ειδικά χαρακτηριστικά (π.χ. πιστοποιήσεις κ.α.)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ετήσιοι Πίνακες Προσωπικού ✓ Κατάσταση Αποτελεσμάτων/Ε3-ΦΠΑ ✓ Κατάσταση Αποτελεσμάτων/Ε3-ΦΠΑ ✓ Ισολογισμός/Ισολ. πολύ μικρών Επιχ. ✓ Βιβλίο Παγίων, Οργανόγραμμα, Επίπεδο προσόντων, Ειδικότητες ✓ Έτη λειτουργίας, τζίρος ανά ΚΑΔ (Ζετία/2ετία), Χαρτ/κιο έργων/πελ. (Λίστα Συμβάσεων & ΤΜΛΓ) ✓ Τιμολόγια εξωτερικού, ή ΦΠΑ, Αποδεικτικά έγγραφα (πχ βεβαιώσεις ολοκλήρωσης έργου ή καλής εκτέλεσης από πελάτες, συστατικές κλπ) ✓ Πιστοποιήσεις/σήματα ποιότητας,

Νέες και Υφιστάμενες Επιχειρήσεις (από 2 διαχειριστικές χρήσεις και πάνω)	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Επενδυτικό σχέδιο (Ομάδα Γ) <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή, σαφήνεια, συνάφεια και συνεκτικότητα Επενδ. Σχεδίου, • Ρεαλιστικότητα εφαρμογής και βιωσιμότητας του Επενδυτικού σχεδίου (Προβλέψεις Εσόδων/Εξόδων της επιχείρησης βάσει του επενδυτικού σχεδίου και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης) • Βαθμός ωριμότητας της επένδυσης (απαιτήσεις αδειοδότησης) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ποιοτική/Ποσοτική Τεκμηρίωση, σύνδεση με στόχους Επενδ. Σχεδίου ✓ Χρηματοοικονομικές προβλέψεις Επενδ. Σχεδίου & χρονοδιάγραμμα ✓ Αδειοδοτήσεις/βεβαιώσεις ή αιτήσεις για άδεια, όπου απαιτούνται

Φάση Α Τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής (on/off κριτήρια)

-Τυπικές προϋποθέσεις που πηγάζουν από το θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο

-Πιθανά πρόσθετα κριτήρια διασφάλισης του στρατηγικού χαρακτήρα της παρέμβασης (π.χ. να τηρείται η εξής σχέση στις επιλέξιμες Δαπάνες: (1) + (2) + (3) + (4) ≥ 65% Π/Υ (σελ. 11).

Φάση Β (Βαρύτητα: 40%). Αξιολόγηση Αξιοπιστίας και επιπέδου εξωστρέφειας του Υποψήφιου Επενδυτή

Η άριστη βαθμολογία είναι οι 100 βαθμοί, ενώ ο υποψήφιος θα πρέπει να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον 40 βαθμούς στο σύνολο των κριτηρίων αξιολόγησής του της Φάσης Β'. Σταθμιζόμενη με τον συντελεστή βαρύτητας της Φάσης Β' (40%), η μέγιστη τελική βαθμολογία του υποψηφίου ανέρχεται σε 40 βαθμούς.

Φάση Β. - Αξιολόγηση Αξιοπιστίας των Υποψήφιων Επενδυτών		
Κριτήριο	Περιγραφή	Μέγιστη Βαθμολογία
1	Οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης	30
2	Επίπεδο οργάνωσης και στελέχωσης της επιχείρησης	30
3	Εμπειρία και τεχνογνωσία της επιχείρησης στο αντικείμενο δραστηριοποίησής της	20
4	Υφιστάμενη διεθνής παρουσία και εμπειρία	10
5	Άλλα ειδικά χαρακτηριστικά (πιστοποιήσεις κλπ)	10
		100
Φάση Β.	(X) Συντελεστής Βαρύτητας (40%) =	40

Φάση Γ (Βαρύτητα: 60%): Αξιολόγηση Ποιότητας, Πληρότητας και Ωριμότητας του Επενδυτικού Σχεδίου

Η άριστη βαθμολογία είναι οι 100 βαθμοί, ενώ ο υποψήφιος θα πρέπει να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον 50 βαθμούς στο σύνολο των κριτηρίων αξιολόγησής του της Φάσης Β'. Σταθμιζόμενη με τον συντελεστή βαρύτητας της Φάσης Β' (60%), η μέγιστη τελική βαθμολογία του υποψηφίου ανέρχεται σε 60 βαθμούς.

Φάση Γ. - Αξιολόγηση Αξιοπιστίας και Βιωσιμότητας του Επιχειρηματικού Σχεδίου		
Κριτήριο	Περιγραφή	Μέγιστη Βαθμολογία
1	Περιγραφή και σαφήνεια του Επενδυτικού Σχεδίου	25
2	Αντικείμενο και συνάφεια του Επενδυτικού Σχεδίου	25
3	Προβλέψεις Εσόδων / Εξόδων – Βαθμός βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου	25
4	Ολοκληρωμένος Χαρακτήρας, Βαθμός Πληρότητας και Ωριμότητας του Ε/Σ	25
	Σύνολο Μέγιστης Βαθμολογίας	100
Φάση Γ.	(X) Συντελεστής Βαρύτητας (60%) =	60

Η μέγιστη τελική βαθμολογία κάθε επενδυτικού σχεδίου ανέρχεται σε 100 βαθμούς. Ωστόσο, προβλέπεται πριμοδότηση στην περίπτωση συνεργατικού σχήματος αυξάνοντας την μέγιστη τελική βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου σε 110 βαθμούς.

	Πριμοδότηση	Βαθμοί
i.	Συνεργατικό σχήμα	10

Μέγιστη Τελική Βαθμολογία Επενδυτικού Σχεδίου:

110

Σημειώσεις:

Όσον αφορά στην κλίμακα βαθμολόγησης των κριτηρίων:

- για τα ποσοτικά κριτήρια θα βαθμολογούνται με βάση τύπο υπολογισμού. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της Μέσης Μεταβολής Κύκλου Εργασιών για την καλύτερη τριετία, μπορεί να χρησιμοποιείται ο δείκτης της μέσης ποσοστιαίας μεταβολής:

$$MMKE = \frac{\frac{\text{Κύκλος Εργασιών E2} - \text{Κύκλος Εργασιών E1}}{\text{Κύκλος Εργασιών E1}} + \frac{\text{Κύκλος Εργασιών E3} - \text{Κύκλος Εργασιών E2}}{\text{Κύκλος Εργασιών E2}}}{2} \times 100$$

E1 = έτος 1
E2 = έτος 2
E3 = έτος 3

Και ενδεικτικά θα μπορούσε να κλιμακώνεται η βαθμολόγηση ως εξής:

- Αν $MMKE > 25\%$, τότε Βαθμός 10
  - Αν $0 < MMKE < 25\%$, τότε βαθμός 5
  - Αν $MMKE < 0$, τότε βαθμό 0
- για τα ποιοτικά κριτήρια, η βαθμολογία μπορεί να κλιμακώνεται ανά 5 μονάδες ανάλογα με την κάλυψη του κριτηρίου, ενδεικτικά:
    - 0: Η Αίτηση Χρηματοδότησης αδυνατεί παντελώς να αξιολογηθεί σύμφωνα με το κριτήριο αυτό. Ή τα απαιτούμενα για το κριτήριο στοιχεία δεν υπάρχουν ή είναι ημιτελή.
    - 5 ανεπαρκής: Το κριτήριο αδυνατεί να εξετασθεί επαρκώς από τα παρεχόμενα στοιχεία της Αίτησης Χρηματοδότησης. Ή υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες.
    - 10 μέτριος: Το κριτήριο αναλύεται με γενικό τρόπο στην Αίτηση Χρηματοδότησης, αλλά υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες.
    - 15 καλός: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης καλά, αλλά υπάρχουν ατέλειες.
    - 20 πολύ καλός: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης πολύ καλά, αλλά υπάρχει ένας μικρός αριθμός ατελειών.
    - 25 άριστα: Το κριτήριο αναλύεται στην Αίτηση Χρηματοδότησης με επιτυχία από κάθε άποψη και οποιοσδήποτε τυχόν ατέλειες είναι δευτερεύουσες.

Συμβολή στους Δείκτες του Προγράμματος

Η δράση αναμένεται να συμβάλει στους δείκτες⁸ εκρών και αποτελέσματος του προγράμματος, όπως φαίνεται στους ακόλουθους πίνακες.

⁸ Εξαρτάται από το ύψος των έργων που θα συμφωνήσουμε. Θα συμπληρωθούν στη συνέχεια.

Δείκτες Εκροών:

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης
1	RSO1.3	Μετάβαση	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις
1	RSO1.3	Μετάβαση	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις
1	RSO1.3	Μετάβαση	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις
1	RSO1.3	ΛΑΠ	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις
1	RSO1.3	ΛΑΠ	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις
1	RSO1.3	ΛΑΠ	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις

Δείκτες Αποτελεσμάτων:

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς
1	RSO1.3	Μετάβαση	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021
1	RSO1.3	Μετάβαση	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ	0,00	2021
1	RSO1.3	ΛΑΠ	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021
1	RSO1.3	ΛΑΠ	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ	0,00	2021

Χρονικός Προγραμματισμός της Δράσης

Ο χρονικός προγραμματισμός της δράσης έχει ως εξής:

Ορόσημο	
Εκκίνηση της Δράσης	Γ' Τρίμηνο 2022
Υποβολή προτάσεων	Δ' τρίμηνο 2022
Ένταξη έργων	Α' Τρίμηνο 2023
Ολοκλήρωση έργων	Γ' Τρίμηνο 2025
Ολοκλήρωση Ελέγχων και Κλείσιμο Δράσης	Α' Τρίμηνο 2026

Προϋπολογισμός της Δράσης

Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια μεμονωμένων επιχειρήσεων εκτιμάται ότι θα υποβληθούν **τουλάχιστον 450 σχέδια, μέγιστου Π/Υ €300 χιλ. το καθένα (κατά de minimis)** με τον μέγιστο συνολικό Π/Υ τους να ανέρχεται στα €135 εκ. Με ποσοστό ενίσχυσης ύψους 60%, ο μέγιστος Π/Υ (ΔΔ) της παρέμβασης ανέρχεται σε €81 εκ. και η **Ενωσιακή Συνδρομή (77,75%) σε €63 εκ.**

Προϋποθέσεις και προαπαιτούμενα για την υλοποίηση της Δράσης

- ✓ Έγκριση Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021 – 2027
- ✓ ΣΔΕ ΕΣΠΑ 21-27
- ✓ Οδηγίες και Εγκύκλιοι ΕΥΘΥ, ΕΥΚΕ
- ✓ Σύνταξη Δελτίου εξειδίκευσης από τη Διαχειριστική αρχή του Προγράμματος
- ✓ Έγκριση δελτίου εξειδίκευσης δράσης από την Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος
- ✓ Προσαρμογή, ενεργοποίηση και λειτουργία ΠΣΚΕ 2021-2027, ΟΠΣ, ΠΣ Σώρευσης, ΠΣ ΠΔΕ
- ✓ Οδηγίες και αποτελέσματα ανάλυσης που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Εξωστρέφειας 2021 της Γενικής Γραμματείας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών

Διαδικασίες υλοποίησης των έργων και επενδυτικών σχεδίων

Οι διαδικασίες παρακολούθησης των έργων, ο τρόπος καταβολής επιχορήγησης, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες υλοποίησης και ολοκλήρωσης των σχεδίων θα είναι σύμφωνες με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις Κρατικές Ενισχύσεις, τους Κανονισμούς των Ταμείων, το Νόμο ΕΣΠΑ καθώς και την ΥΠΑΣΥΔ / ΣΔΕ του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως εγκριθεί.

Χαρακτηριστικά (όχι περιοριστικά) στοιχεία κατά την υλοποίηση των έργων αφορούν στον τρόπο συμμετοχής του φορέα στο συνολικό επιλέξιμο κόστος του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος μπορεί να γίνει είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης και πιστοποίησης των δαπανών, τον έλεγχο της σώρευσης των ενισχύσεων, τον τρόπο καταβολής της επιχορήγησης, την ολοκλήρωση των έργων καθώς και άλλες γενικές επισημάνσεις για τις Δαπάνες.

Παραρτήματα

Τεκμηρίωση της Δράσης

Όπως αναφέρεται στο «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία»⁹, η αύξηση των εξαγωγών της ελληνικής οικονομίας αποτελεί έναν από τους επιμέρους στόχους που συνδέονται με την κεντρική στρατηγική προτεραιότητα για βελτίωση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης. Συγκεκριμένα, κατά την τρέχουσα δεκαετία θα επιδιωχθεί η σταδιακή αύξηση των εξαγωγών, και ειδικότερα των εξαγωγών προϊόντων, από τα επίπεδα (2019) του 40% και 22% του ΑΕΠ, αντίστοιχα, συγκλίνοντας προς τον μέσο όρο των άλλων μικρών ανοικτών οικονομιών της Ε.Ε. (66% και 48%, αντίστοιχα). Μέχρι το 2030 η αξία των ελληνικών εξαγωγών θα πρέπει να ανέρχεται στο ήμισυ του παραγόμενου ΑΕΠ της χώρας. Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει τη διαμόρφωση πολιτικών και δράσεων που θα στοχεύουν στο να υπερκεράσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται από δομικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Παρά την σημαντική ενίσχυση των εξαγωγών που καταγράφηκε την τριετία 2017-2019, παρουσιάζονται σημαντικά περιθώρια βελτίωσης, ενώ αξίζει να επισημανθεί ότι το 2020 οι εξαγωγές αγαθών έδειξαν αποτελεσματικές αντιστάσεις στις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, σε αντίθεση με τις εξαγωγές υπηρεσιών οι οποίες, ως περισσότερο ευάλωτες σε εξωτερικά σοκ, απώλεσαν σχεδόν το 50% τις αξίες τους, γεγονός που έχει ξεχωριστή αξία στην προσπάθεια οικοδόμησης ενός περισσότερο βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία των εθνικών λογαριασμών¹⁰ οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιπροσωπεύουν σταθερά χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο προσδιορίζεται σε μέσο όρο για τη δεκαετία 2011-2020 σε 32,6%, σημαντικά χαμηλότερα του Ενωσιακού (Ε.Ε.-27) μέσου όρου (46,6%) και από την πλειοψηφία των κρατών-μελών της Ε.Ε., των οποίων το αντίστοιχο μέγεθος κυμαίνεται άνω του 40%. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε χώρες με μικρότερες οικονομίες και πληθυσμό, όπως οι Εσθονία, Λιθουανία, Σλοβενία και Σλοβακία, οι εξαγωγές ανέρχονται σε άνω του 70% του ΑΕΠ τους, ενώ σε χώρες όπως η Πορτογαλία και η Ρουμανία σε 40%. Αν και κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2020 η συνεισφορά των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο ΑΕΠ της Ελλάδας αυξήθηκε από 25,5% (2011) σε 32,0% (2020) –έφτασε μέχρι και στο επίπεδο του 40% το 2019- αυτή η αύξηση οφείλεται σε μεγαλύτερο βαθμό στη σημαντική υποχώρηση του ΑΕΠ και σε μικρότερο βαθμό στην αύξηση των εξαγωγών, η οποία προέκυψε πρωτίστως λόγω της υψηλής εξαγωγικής δραστηριότητας του τριτογενούς τομέα.

Ο εξαγωγικός τομέας της ελληνικής οικονομίας βασίζεται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στις υπηρεσίες σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. Η σημαντική αύξηση (~+35%) στις εξαγωγές αγαθών που παρατηρείται κατά την περίοδο 2016-2019¹¹ σε μία πρώτη ανάγνωση αποτελεί μία θετική εξέλιξη για τη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας σε ένα νέο, πιο ισόρροπο και εξωστρεφές αναπτυξιακό παραγωγικό μοντέλο, καθώς έρχεται να επικουρήσει την αυξητική δυναμική που παρουσιάζουν οι εξαγωγές υπηρεσιών επεκτείνοντας τη συνεισφορά των εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στην ελληνική οικονομία και συμβάλλοντας με μεγαλύτερο μερίδιο στην ανάπτυξη της χώρας.¹² Ωστόσο, οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας ως προς τις εξαγωγές των παραγόμενων προϊόντων παραμένουν πολύ χαμηλά ως ποσοστό του ΑΕΠ και πολύ μακριά από τον αντίστοιχο Ενωσιακό μ.ο. ενώ η εξέταση

⁹ Χ. Πισσαρίδης, Δ. Βαγιάνος, Ν. Βέττας, Κ. Μεγήρ, (11/2020). Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία. Τελική Έκθεση

¹⁰ Eurostat, GDP and main components (output, expenditure and income) [NAMA_10_GDP_custom_1771603]. Last Update 9/12/2021

¹¹ ΕΛ.ΣΤΑΤ, Εισαγωγές-Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών

¹² Eurostat, GDP and main components (output, expenditure and income) [NAMA_10_GDP]

των ποιοτικών στοιχείων των εξαγωγών αγαθών γεννούν προβληματισμό για το κατά πόσον είναι αποτέλεσμα στρατηγικού σχεδιασμού ή ευκαιριακής επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση για το βιώσιμο χαρακτήρα της αυξητικής τους τάσης.¹³

Οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών επικεντρώνονται σε αγορές που είτε παρουσιάζουν χαμηλό δυναμισμό ως προς τις εισαγωγές (π.χ. μεγάλες χώρες της Ε.Ε. στις οποίες οι εισαγωγές έχουν μικρότερη σημασία σε σχέση με μικρότερες οικονομίες) είτε είναι χαμηλού εισοδήματος (π.χ. γειτονικές χώρες) είτε η χώρα μας έχει χαμηλό πλεονέκτημα ανταγωνιστικότητας, ιδίως ως προς το κόστος εργασίας (π.χ. Τουρκία), ενώ αφορούν κυρίως προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας και μέσης-χαμηλής τεχνολογίας. Ως προς την διάρθρωσή τους, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2020 το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών το καταλαμβάνουν τα καύσιμα (21,9%), και ακολουθούν τα τρόφιμα (17,3%), τα χημικά (16,4%) και τα βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη (15,9%). Οι εξαγωγές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ανήλθαν σε 57,5% κατά το 2020, καταδεικνύοντας το ειδικό βάρος της στο ελληνικό εξωτερικό εμπόριο, και ιδιαίτερα των μεγάλων αγορών των Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, καθώς και μικρότερων γειτονικών αγορών όπως οι Βουλγαρία και Κύπρος.

Η συμβολή των βιομηχανικών προϊόντων στην αύξηση των εξαγωγών αγαθών από το 2014 και εντεύθεν υπήρξε κομβική, με τα πετρελαιοειδή να αποτελούν την ατμομηχανή αυτής της θετικής εξέλιξης, ενώ σημαντική αύξηση σημειώθηκε και στις υπόλοιπες κατηγορίες βιομηχανικών εξαγωγών -συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης-, καταδεικνύοντας την μεγάλη σημασία που έχει ο κλάδος της βιομηχανίας για την επόμενη ημέρα της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, εξετάζοντας τα στατιστικά στοιχεία διεθνούς εμπορίου αγαθών κατά επιχειρηματικά χαρακτηριστικά για την περίοδο 2016-2020¹⁴, άνω του 65% με 70% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιείται από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον Β' γενή τομέα της οικονομίας, οι οποίες αποτελούν άνω του 30% των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Χωρίς τις εξαγωγές καυσίμων, το αποτύπωμα των ελληνικών εξαγωγών μειώνεται σημαντικά καταδεικνύοντας, από τη μία πλευρά τις ορθές επιλογές πολιτικών που εφαρμόστηκαν στον τομέα της μεταποίησης και από την άλλη, την έλλειψη ανάλογων πολιτικών σε κλάδους που η χώρα διαθέτει δυναμική και συγκριτικό πλεονέκτημα, δηλαδή σε κλάδους διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών.

Οι παραπάνω τάσεις εκτυλίσσονται σε ένα επιχειρηματικό τοπίο το οποίο χαρακτηρίζεται από κατακερματισμό της παραγωγής, λόγω της ύπαρξης λίγων μεσαίων επιχειρήσεων και πολλών μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων χαμηλής παραγωγικότητας, χαμηλής προστιθέμενης αξίας και περιορισμένης τεχνολογικής εστίασης. Πολύ μεγάλο τμήμα αυτών των επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στο χώρο των μη διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών παρουσιάζοντας υστέρηση σε προϊόντα μεσαίας και υψηλής τεχνολογικής αξίας, καινοτομίας και διαφοροποίησης και ενισχύοντας την εσωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, οι λίγες εξαγωγικές επιχειρήσεις που συμβάλλουν στις αυξανόμενες -αλλά ακόμη σε περιορισμένο επίπεδο- ελληνικές εξαγωγές αγαθών είναι αποκομμένες από διεθνείς παραγωγικές αλυσίδες αξίας υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Από την ανάλυση των στοιχείων των εξαγωγών κατά τάξη μεγέθους των επιχειρήσεων με βάση την απασχόληση, παρατηρείται ότι το 2019 το μερίδιο των μικρών επιχειρήσεων (μέχρι 50 εργαζόμενους) -αποτελούν σταθερά το 90% των εξαγωγικών επιχειρήσεων- επί της αξίας των εξαγωγών κυμαίνεται πλέον περίπου στο 20% παρουσιάζοντας φθίνουσα τάση (2016: ~30%), των μεσαίων επιχειρήσεων (50 έως 249 εργαζόμενοι) -αποτελούν σταθερά το 6% - 8% των εξαγωγικών επιχειρήσεων- ξεπερνά το 20% αλλά ομοίως με φθίνουσα τάση (2016: ~25%), ενώ των μεγάλων επιχειρήσεων -αντιπροσωπεύουν περίπου το 2% των εξαγωγικών επιχειρήσεων- ξεπερνά πλέον

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 26.2.2020, Έκθεση Χώρας – Ελλάδα 2020 [SWD(2020) 507 final]

¹⁴ ΕΛΣΤΑΤ «Στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών κατά επιχειρηματικά χαρακτηριστικά» 2016-2019 (<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC08/2019>).

το 60%, παρουσιάζοντας έντονα αυξητική τάση την τελευταία τετραετία (2016: ~45%). Προς επίρρωση, επισημαίνεται ότι κατά την περίοδο 2016-2019 το μερίδιο των 5 μεγαλύτερων επιχειρήσεων στην αξία των εξαγωγών αγαθών αυξήθηκε από 23,2% σε 30,6%, και των 10 μεγαλύτερων από 28,5% σε 37,2%. Οι εξαγωγές αγαθών της ελληνικής οικονομίας μπορεί να αυξάνονται σε αξία αλλά η εξαγωγική βάση της χώρας συρρικνώνεται με αποτέλεσμα οι ΜμΕ να έχουν ολοένα και λιγότερες ευκαιρίες ανάπτυξης, ενσωμάτωσης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και προοπτικές μεγέθυνσης τους.

Πρόσφατη μελέτη της Εθνική Τράπεζας της Ελλάδος¹⁵ επικυρώνει τα παραπάνω καθώς αναφέρει ότι οι εξαγωγές αποτελούν μόλις το 14% των πωλήσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, έναντι 38% που είναι το αντίστοιχο ποσοστό στις μεγάλες επιχειρήσεις. Η πρόκληση δεν έχει μόνο ποσοτικά χαρακτηριστικά αλλά και ποιοτικά τα οποία συνάδουν με τα προαναφερόμενα, αφού σύμφωνα με την ίδια μελέτη, οι ΜμΕ εξάγουν τα προϊόντα τους κυρίως στις βαλκανικές χώρες και στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, σε αντιδιαστολή με τις μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν καλύτερη πρόσβαση σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης, εκεί όπου τα περιθώρια κέρδους είναι υψηλότερα.

Το υψηλό ποσοστό πολύ μικρών επιχειρήσεων μεταξύ των ΜμΕ στην Ελλάδα σε σχέση με την Ε.Ε.27 δεν διαμορφώνει συνθήκες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος που θα επιτρέψουν την πρόσβαση και την βιώσιμη δραστηριοποίησή τους στις διεθνείς αγορές και αλυσίδες αξίας. Ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας χαρακτηρίζει όχι μόνο τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις αλλά και τις μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, καταδεικνύοντας τη μειωμένη πρόσβαση τους στις ξένες αγορές, η οποία σχετίζεται συχνά με την έλλειψη καινοτομίας, την υστέρηση σε παραγωγικότητα αλλά και την απουσία της σχετικής κουλτούρας, και παράλληλα το χαμηλό βαθμό συνεργασίας και συνεργιών τους με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί βασικό πλαίσιο χρηματοδότησης του εκσυγχρονισμού και της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της ενίσχυσης της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων για την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο περιλαμβάνοντας μεταξύ των κύριων επιλογών πολιτικής τις εξής σχετικές προτεραιότητες:

- ✓ ενίσχυση των ΜμΕ για την υλοποίηση στοχευμένων επιχειρηματικών σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών εγχώριας παραγωγής,
- ✓ βελτίωση της θέσης της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές μέσω ενθάρρυνσης συνεργασιών των ΜμΕ και ανάπτυξης επιχειρηματικών σχημάτων (Cluster) για την υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας και την αύξηση του μεγέθους των επιχειρηματικών σχημάτων της ελληνικής βιομηχανίας και μεταποίησης που δραστηριοποιούνται σε αγορές του εξωτερικού με στόχο τη διευκόλυνσή της πρόσβασής τους σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας,

Σε αυτό το πλαίσιο, η Δράση στοχεύει να στηρίξει τη διεθνοποίηση και την εξωστρέφεια των μεταποιητικών επιχειρήσεων με τρόπο ολιστικό καθώς εστιάζει τόσο στην ενδυνάμωση/απόκτηση των κατάλληλων παραγωγικών δυνατοτήτων για τη δραστηριοποίησή τους σε αγορές-στόχους του εξωτερικού όσο και στην προώθηση συμμετοχής τους σε συνεργατικά σχήματα. Η Δράση απευθύνεται σε νέες ή / και υφιστάμενες επιχειρήσεις του τομέα της βιομηχανίας και μεταποίησης, καθώς και σχετιζόμενων με αυτούς τους τομείς κλάδους, που θα έχουν ως στόχο την δραστηριοποίησή τους σε ξένες αγορές και την προώθηση των B2B συνεργασιών. Έτσι, μέσω της Δράσης θα προωθηθεί:

---

¹⁵ EtE, Μελέτες και Αναλύσεις, Ιούνιος 2021. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: το Ταμείο Ανάκαμψης είναι η μεγάλη ευκαιρία για τις ελληνικές ΜμΕ (https://www.nbg.gr/greek/the-group/press-office/e-spot/reports/Documents/SMEs_Competitiveness_June_2021.pdf).

- η στήριξη μεμονωμένων ΜμΕ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στους τομείς βιομηχανίας και μεταποίησης, για την προώθηση επενδυτικών τους σχεδίων που στοχεύουν στην ανάπτυξη ή / και περαιτέρω ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους,
- η στήριξη ολοκληρωμένων σχεδίων εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που δημιουργούν παράλληλα νέες θέσεις εργασίας,

επιδιώκοντας την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση των όρων δραστηριοποίησης των ΜμΕ σε ξένες αγορές, τη μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης και τη διασύνδεση με τις διεθνείς αγορές.

Η Δράση θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις όπως:

- η βελτίωση των τελικών σταδίων παραγωγής (π.χ. τυποποίηση, πιστοποίηση), καθώς και των λειτουργικών, επιχειρησιακών και τεχνολογικών χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων των επιχειρήσεων ως προς τις απαιτήσεις δραστηριοποίησής του στο εξωτερικό,
- η προώθηση συμπράξεων και συνεργειών μεταξύ εταιρειών με διεθνή προσανατολισμό σε κλάδους επενδυτικής και τομεακής προτεραιότητας της χώρας,
- η δικτύωση/προβολή/επικοινωνία σε αγορές-στόχους και η συμμετοχή σε διεθνή Φόρουμ / Εκθέσεις,
- η λήψη υποστηρικτικών /συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εξωστρεφή δραστηριότητα των ΜμΕ.

Το αντικείμενο της Δράσης συνάδει τόσο με τις ενωσιακές όσο και με τις εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις για τη Βιομηχανία. Σε ενωσιακό επίπεδο, οι βασικές κατευθύνσεις της νέας βιομηχανικής στρατηγικής της Ε.Ε.¹⁶, η οποία επικαιροποιήθηκε τον Μάιο του 2021¹⁷ λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, αφορούν, είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Μια παγκοσμίως ανταγωνιστική και πρωτοποριακή σε παγκόσμιο επίπεδο βιομηχανία
- ✓ Μια βιομηχανία που προετοιμάζει το έδαφος για την κλιματική ουδετερότητα
- ✓ Μια βιομηχανία που διαμορφώνει το ψηφιακό μέλλον της Ευρώπης

Η Δράση αγγίζει τις προαναφερόμενες κατευθύνσεις καθώς και όλους τους παραπάνω Άξονες αφού:

- ✓ κινητοποιεί ιδιωτικές επενδύσεις για την ποιοτική αναβάθμιση των δυνατοτήτων των ΜμΕ της Βιομηχανίας σε σχέση με την εξωστρεφή τους στόχευση,
- ✓ ενθαρρύνει την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων με στόχο τον εκσυγχρονισμό των ΜμΕ και τη μεταφορά τεχνογνωσίας προς αυτές, βελτιώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους όρους συμμετοχής των επιχειρήσεων της ελληνικής βιομηχανίας στις διεθνείς αλυσίδες αξίας,
- ✓ στηρίζει την συμμόρφωση προϊόντων και υπηρεσιών με πρότυπα ποιότητας, ασφάλειας, παραγωγικών και λειτουργικών διαδικασιών, περιβαλλοντικών προτύπων κ.α. ενισχύοντας την ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα, τη διεθνή αναγνωρισιμότητα και, εν τέλει, την προστιθέμενη αξία τους απέναντι στον διεθνή ανταγωνισμό.

¹⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μία νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη. COM(2020) 102 final (10.03.2020).

¹⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επικαιροποίηση της Νέας Βιομηχανικής Στρατηγικής 2020: Χτίζοντας μία ισχυρότερη Κοινή Αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης. COM(2021) 350 final. (5.5.2021)

Σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κείμενο θέσεων της ΓΓΒ για την ανάπτυξη μίας Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιομηχανία, στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου και με ορόσημο το έτος 2030 (Βιομηχανία 2030)¹⁸, οι στρατηγικές κατευθύνσεις που προσδιορίζονται για την προώθηση του αναπτυξιακού της οράματος μέσω του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 είναι οι εξής:

- ΣΚ1. Ανάπτυξη Βιομηχανικής Καινοτομίας και Προϊόντων Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας,
- ΣΚ2. Βιομηχανική Μετάβαση,
- ΣΚ3. Ενίσχυση του Μετασχηματισμού της Βιομηχανίας και της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων,
- ΣΚ4. Προώθηση της Βιομηχανίας 4.0,
- ΣΚ5. Ανάπτυξη και Προσέλκυση Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του οικονομικού μετασχηματισμού
- ΣΚ6. Μηχανισμοί και υποδομές στήριξης της Βιομηχανίας και των επιχειρήσεων

Η Δράση **εντάσσεται στην ΣΚ3, εξυπηρετώντας την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων για την δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό**, ενώ οι παρεμβάσεις στηρίζουν έμμεσα και τις άλλες στρατηγικές κατευθύνσεις.

---

¹⁸ Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, Φεβρουάριος 2021. Κείμενο θέσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για το Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ 2021-2027.

Σχέδιο Υποδείγματος Συμφωνητικού Συνεργασίας (ΣΣ)

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για το έργο με κωδικό ..... και τίτλο " ....."

Το παρόν Συμφωνητικό Συνεργασίας τίθεται σε ισχύ σήμερα την .....* του μηνός ..... του έτους ... μεταξύ των κάτωθι:

1. .... που εδρεύει .....
2. .... που εδρεύει .....
3. .... που εδρεύει .....
4. .... που εδρεύει ..... και
5. .... που εδρεύει .....

Δύναται να συμπληρωθεί ανάλογα με το πλήθος των μελών του ΣΣ της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης έργου

Όλοι οι προαναφερόμενοι, που στο εξής θα αναφέρονται, συλλογικά ή μεμονωμένα, ως «Φορείς» ή «Μέλη του ΣΣ», συμφωνούν και συναποδέχονται τα ακόλουθα:

ΠΡΟΟΙΜΙΟ:

A. Η ΕΥΔΕ ΒΕΚ έχει δημοσιεύσει πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της Δράσης «Εξωστρέφεια Ελληνικής Βιομηχανίας – Στήριξη διεθνοποίησης μέσω Συνεργατικών σχημάτων / clusters (τομεακών και πολυτομεακών)» - Κωδικός Πρόσκλησης ..... με προθεσμία υποβολής την ....., εφεξής καλούμενης ως «Πρόσκληση».

B. Τα Μέλη του ΣΣ επιθυμούν να συνεργαστούν ώστε να υποβάλουν στην ανωτέρω Πρόσκληση την πρόταση με τίτλο ".....", η οποία εφεξής θα καλείται ως «ΕΡΓΟ». Σκοπός του ΕΡΓΟΥ είναι .....

Γ. Το παρόν σύμφωνο συνεργασίας ισχύει μόνο εφόσον η πρόταση του «ΕΡΓΟΥ» εγκριθεί προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της Πρόσκλησης.

ΑΡΘΡΟ 1: ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός του παρόντος Συμφωνητικού Συνεργασίας είναι η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των Μελών του ΣΣ, η οργάνωση της διαχείρισης του Έργου και ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμμετεχόντων Φορέων. Σε κάθε περίπτωση, το παρόν Συμφωνητικό έχει ρόλο συμπληρωματικό και όχι αναιρετικό προς την Απόφαση Χρηματοδότησης και το συνημμένο σε αυτήν Τεχνικό Παράρτημα Έργου.

ΑΡΘΡΟ 2: ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΦΟΡΕΩΝ

2.1 Τα Μέλη του ΣΣ δηλώνουν ότι προτίθενται να συνεργαστούν για την υποβολή της πρότασης «ΕΡΓΟΥ» και την αποτελεσματική υλοποίηση του «ΕΡΓΟΥ», ήτοι να συνεργάζονται, να εκτελούν και να εκπληρώνουν εγκαίρως όλες τις υποχρεώσεις τους, καλόπιστα και υπό τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες που αναφέρονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

2.2 Τα Μέλη του ΣΣ διαθέτουν την απαραίτητη χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα για τη συμμετοχή τους στην προτεινόμενη δράση.

2.3 Κάθε Φορέας, ακόμη και σε περίπτωση που συνάπτει σύμβαση υπεργολαβίας ή εμπλέκει με άλλον τρόπο τρίτους (όπως θυγατρικές εταιρίες) στο Έργο, παραμένει μόνος υπεύθυνος για την διεκπεραίωση του τμήματος του Έργου που του αναλογεί, αλλά και για την συμμόρφωση των τρίτων με τους όρους του παρόντος

Συμφωνητικού Συνεργασίας και της Απόφασης Χρηματοδότησης. Κυρίως οφείλει να διασφαλίζει ότι η χρήση από τρίτους δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων Μελών της Σύμπραξης, ιδίως ως προς τα πνευματικά δικαιώματα.

ΑΡΘΡΟ 3: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 3.1** Τα Μέλη του ΣΣ συσπειρώνονται και δεσμεύονται για την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που αναφέρονται στην Πρόσκληση της Δράσης.
- 3.2** Ο τελικός στόχος της διεπιχειρησιακής συνεργασίας είναι ο .....
- 3.3** Συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου του Επενδυτικού Σχεδίου ενός εκάστου των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.....
- 3.4** Συνοπτική τεκμηρίωση της συμβολής των επιμέρους επιχειρήσεων στην επίτευξη/υλοποίηση του τελικού στόχου της διεπιχειρησιακής συνεργασίας.....
- 3.5** Ανάλυση του συνολικού προϋπολογισμού Επενδυτικού Σχεδίου ανά συνεργαζόμενη επιχείρηση και πηγή χρηματοδότησης των επιμέρους Επενδυτικών Σχεδίων (επιχορήγηση και ιδιωτική συμμετοχή), ...

ΑΡΘΡΟ 4: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 4.1.** Τα Μέλη του ΣΣ δεσμεύονται για την υιοθέτηση και την εφαρμογή επαρκούς και αποτελεσματικής δομής οργάνωσης/ διαχείρισης, η οποία θα διασφαλίζει την ομαλή διεκπεραίωση του Έργου, σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες που αναφέρονται στην Απόφαση Χρηματοδότησης και στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης. Η δομή διαχείρισης του Έργου, καθώς και οι αρμοδιότητες, οι ρόλοι και τα καθήκοντα των Φορέων και των προσώπων που εμπλέκονται στο έργο, θα διέπονται από τα αναφερόμενα στο Τεχνικό Παράρτημα Έργου (ΤΠΕ), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης Χρηματοδότησης του Έργου.
- 4.2.** Τα Μέλη του ΣΣ ορίζουν έναν εξ αυτών ως Συντονιστή Φορέα (ΣΦ) του Έργου. Συντονιστής Φορέας του Έργου ορίζεται το Μέλος ..... . Ο Συντονιστής ενεργεί ως κοινός εκπρόσωπος όλων των Φορέων που συμπράττουν και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του Έργου. Οι δραστηριότητες και υποχρεώσεις που συναρτώνται με το ρόλο ενός Φορέα ως Συντονιστή δεν μπορούν να εκχωρηθούν σε τρίτους. Το πρόσωπο που εξουσιοδοτείται για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (Υπεύθυνος Έργου του Συντονιστή Φορέα του Επενδυτικού Σχεδίου) ορίζεται ο ..... (θέση στον φορέα).

ΑΡΘΡΟ 5: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

- 5.1** Το κάθε «Μέλος του ΣΣ» δεσμεύεται να παρέχει στον ΣΦ κάθε δυνατή υποστήριξη προκειμένου ο ΣΦ να δύναται να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υποβολή της πρότασης και να διαχειρίζεται το Συνεργατικό Σχηματισμό .
- 5.2** Το κάθε «Μέλος του ΣΣ» αναλαμβάνει να υποστηρίξει τη δημιουργία του ΣΣ, να παρέχει πληροφορίες και πόρους ανάλογα με τον τρόπο και το βαθμό εμπλοκής του στην υλοποίηση του Σχηματισμού που θα προσδιοριστεί από το «ΣΦ» και τα «Μέλη του ΣΣ» και να συνεισφέρει στις δυνατότητες και τις προοπτικές του ΣΣ μέσα από την επαγγελματική και επιχειρηματική του δραστηριότητα.
- 5.3** Κάθε «Μέλος ΣΣ» δεσμεύεται να συνεισφέρει έμπρακτα για την αποτελεσματική υλοποίηση του ΣΣ, ήτοι να συνεργάζεται με τον «ΣΦ» και τα «Μέλη», να εκτελεί και να εκπληρώνει εγκαίρως όλες τις υποχρεώσεις τις οποίες θα αποδεχτεί να αναλάβει σε συνεργασία με το «ΣΦ» καλόπιστα και υπό τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες που αναφέρονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης και προσδιορίζονται στο υποβληθέν προς χρηματοδότηση «ΕΡΓΟ», εφόσον αυτό χρηματοδοτηθεί.
- 5.4.** Κάθε «Μέλος ΣΣ» δεσμεύεται να τηρεί εμπιστευτικές όσες πληροφορίες χαρακτηριστούν με ως τέτοιες από το «ΣΦ», όπως για παράδειγμα όσες αφορούν τη δομή, τη δημιουργία και το τεχνικό περιεχόμενο της πρότασης και να μην τις γνωστοποιούν χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ΣΦ.

5.5 Τα «Μέλη ΣΣ» θα γνωστοποιούν εγκαίρως στο «ΣΦ» ή/ και στα λοιπά Μέλη του ΣΣ κάθε πληροφορία, γεγονός, πρόβλημα ή καθυστέρηση που ενδέχεται να επηρεάσει το έργο.

5.6 Αποχώρηση μέλους από το συνεργατικό σχήμα δύναται να πραγματοποιηθεί εφόσον ισχύουν οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης και εξασφαλίζεται η λειτουργικότητα του συνολικού σχεδίου. Εάν, μετά την έκδοση της απόφασης υπαγωγής και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ορισμένο μέλος αποχωρήσει από το συνεργατικό σχήμα, τότε:

α) Αν δεν διαφοροποιείται η βαθμολογία του συνολικού σχεδίου (περίπτωση στην οποία εκ νέου αξιολόγηση θα διαφοροποιούσε την κατάταξη και ενδεομένως το σχέδιο να κρίνεται απορριπτέο) και το συνολικό σχέδιο παραμένει λειτουργικό και πλήρες και μετά την αποχώρηση του μέλους, δεν απαιτείται αντικατάστασή του. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να απαιτηθεί η ανάληψη καθηκόντων με αντίστοιχη μεταφορά Π/Υ στα εναπομείναντα μέλη του ΣΣ υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν τον μέγιστο π/υ ανά επιμέρους σχέδιο.

β) Ωστόσο, υφίσταται και η δυνατότητα υποκατάστασης του μέλους αυτού από νέο (ισοδύναμο-ίδιοι μεγέθους και στην ίδια περιφέρεια) μέλος το οποίο εισέρχεται στο συνεργατικό σχήμα χωρίς αλλαγή του χρηματοδοτικού σχήματος.

Τα μέλη του συνεργατικού σχήματος υποχρεούνται να προσκομίσουν στην αρμόδια Υπηρεσία ΕΥΔΕ-ΒΕΚ επικαιροποιημένο Συμφωνητικό Συνεργασίας. Τα ανωτέρω τελούν υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης έγγραφης έγκρισης εκ μέρους του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου, και υπό την προϋπόθεση ότι το νέο μέλος ή τα εναπομείναντα μέλη αναλαμβάνουν την ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής.

Μη τήρηση των ανωτέρω οδηγεί σε ανάκληση της Απόφασης Υπαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 6: ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΟΙ

6.1 Σε περίπτωση που υπάρχει ουσιώδης διαφορά ανάμεσα στους όρους της Απόφασης Χρηματοδότησης και στις διατάξεις του παρόντος, τα Μέλη του ΣΣ δεσμεύονται να προβούν άμεσα σε ανάλογη τροποποίηση του παρόντος Συμφωνητικού, αν αυτό κρίνεται απαραίτητο από την αρμόδια Αρχή.

5.2 Όλες οι τροποποιήσεις και μετατροπές στο παρόν Συμφωνητικό γίνονται αποδεκτές μόνο εφόσον έχουν την υπογραφή των νομίμων εκπροσώπων και των δύο «Μερών»

5.3 Σε περίπτωση που οποιαδήποτε διάταξη του παρόντος Συμφωνητικού Συνεργασίας αποδειχθεί ότι είναι άκυρη ή αδύνατη εκπλήρωσης, ή γίνει στην πορεία άκυρη ή αδύνατη εκπλήρωσης, είτε στο σύνολό της, είτε εν μέρει, αυτό δεν θα έχει επιπτώσεις στην ισχύ των λοιπών διατάξεων του Συμφωνητικού.

5.4 Το παρόν Συμφωνητικό Συνεργασίας διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

5.5 Το παρόν Συμφωνητικό συντάσσεται στην Ελληνική γλώσσα, η οποία θα διέπει, κατά κανόνα, όλα τα έγγραφα, τις ειδοποιήσεις και τις συναντήσεις που σχετίζονται με το Έργο.

Σε πίστωση των ανωτέρω συνετάγη το παρόν σε ανάλογα με το πλήθος των μελών .....( ) πρωτότυπα, εκ των οποίων νομίμως υπογεγραμμένων έκαστο μέρος έλαβε από ένα (1):

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Για τον Συντονιστή Φορέα

.....

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

Όνοματεπώνυμο και Τίτλος

Για το «Μέλος του ΣΣ»

«.....»

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

Όνοματεπώνυμο και Τίτλος

Υπογραφή

Υπογραφή

Για το «Μέλος του ΣΣ»

«.....»

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

Ονοματεπώνυμο και Τίτλος

Υπογραφή